

Badische Landesbibliothek Karlsruhe

Digitale Sammlung der Badischen Landesbibliothek Karlsruhe

Promptvarii exequalis pars ...

Continens centurias II. dispositionum, quibus themata funebria sive
scripturae dicta varia ...

Bidembach, Felix

Francofurti, 1625

Thema XI.

[urn:nbn:de:bsz:31-130978](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:bsz:31-130978)

II. Magna pauperum consolatio, quod illis etiam locus paratus est in cœlo, si pij fuerint, exclusis multis diuitibus: qui difficulter intrant in cœlum, Matth. 19. v. 23. Contra Matth. 5. v. 3. Ergo non curent, si hic fastidiantur, negligantur, &c. Erit aliquando tempus, vbi videbunt, immisericordes torqueri, Psal. 91. v. 8. In patientia ergo possideant animas, Luc. 21. v. 19. *Momentanea leuitas. 2. Cor. 4. v. 17.*

III. Anima piorum non moritur: sed statim post mortem in manu Dei est Sap. 3. v. 1. in sinu Abrahami. In Paradiso, Luc. 23. v. 43. Itaque hoc vnum agendum vt commendetur Deo, à morituris, exemplo Christi, Luc. 23. v. 46. & Stephani, Act. 7. v. 53. At viuentes quoque illam sic commendare debent quotidie, Psal. 31. v. 6.

IV. Nemo despiciat pauperes, nec insultet illis, nec afflicto addat afflictionem, Syrac. 4. v. 2. & 3. Syr. 7. v. 12. Prouerb. 17. v. 5.

Alioquin cum gemitu illorum felicitatem videbit, Sap. 5. v. 5. Posset etiam dici de gaudijs vitæ æternæ, Psalm. 16. v. 7. De abundantia omnium miseriarum compensatione, de qua Rom. 8. v. 18. Et alijs. At de his sæpius alibi.

F I N I S.

THEMA XI.

Luc. 19. v. 12. ad 26.

Parabola de decem minis, siue talentis.

DISPOSITIO.

Occasio huius parabolæ admodum elegantis, ab ipso Luca paucis verbis annotatur. In vltima sua profectio-
ne versus Hierosolymam, Christus diuertit ad Zachæum.
Cumque dixisset Christus, hodie salus contigit huic do-
mum: astantes, qui sciebant Christum tendere Hieroso-
lymam, sibi ipsis imaginabantur, iam mox ibi Christum
suum regnum inchoaturum: vbi sibi summam promit-
tebant felicitatem. De regno enim mundano & terrene
Ec 4 somnia.

Ec 4

somnia.

somniabant. Christus itaque hanc spem mundanam ipsis præcidere, & docere vult proposita hac insigni parabola, nondum instare tempus gloriosi sui aduentus: sed multa adhuc in terris euentura prius, quam ipse regnum suum cœlestem cum beatis plenatio instituat. Similis parabola (paucis circumstantiis mutatis) describitur etiam Matth. 25. v. 14.

Digna est Parabola, quam excutiamus diligentius. Primum autem dicemus de Domino, qui ante suum abitum distribuit seruis minas ad negociandum. Deinde dicemus, quomodo Dominus rediens, à seruis exigat rationes, & quales illi fuerint in administrandis bonis heri. *Wie wohl sie in der Rechnung bestanden.*

I. Par.

Hæc autem est Parabola & eius accommodatio.

1. Homo quidem genere clarus. Christus est natus ex femine David secundum carnem, qui est Deus benedictus in secula, Rom. 1. v. 3.
2. Profectus est in Regionem longinquam, Ephes. 4. Ascendit in cœlum, imo super omnes cœlos. Non quod propter loci distantiam abire, qui est præsentissimus, Mat. 28. v. 20. sed quod visibilem præsentiam subtraxerit.
3. Ut acciperet sibi regnum Recte. Act. 3. v. 21. Hunc oportet cœlum capere.
4. Et reuertetur. Iuxta Angeli dictum. Si cui vidistis illum ascendentem, scilicet, visibiliter, ita redibit. Act. 1. vers. 11.
5. Vocatis prius seruis decem, distribuit illis minas decem. Hoc est, sua dona in terris distribuit inter omnes homines, ut inuicem seruirent donis, quibus ab ipso sunt instructi: quisque pro ratione suæ conditionis.
6. Aliis autem plura & excellentiora dona data sunt, aliis in noua. Ut habet parabola illa Matth. 25. Singulis tamen dictum est, ut negocietur his donis. F. e. aut officium fideliter.

7. Ciues autem eius oderunt ipsum, & missis legatis dixerunt, Nolumus hunc regnare super nos.

Notat non tantum Judæos, qui volebant ipsum recipere sed omnes persecutores Euangelii. Quid enim hi aliud faciunt, sicut & alii contemptores verbi & Sacramentorum, quam quod dicunt, nolumus huic parere, nolumus hunc regnare super nos?

Locvs. Vsum huius partis Parabolæ Paulus diserte tradit Ephes. 4. v. 9. dicens: Christum ascendisse in cælos, & distribuisse dona hominibus. Sunt autem diuisiones *quæ uidentur*, 1. Cor. 12. vers. 4. Alius accepit donum, ut seruiat in Ecclesia, alius in foro, alius ut corpori faciat medicinam, alius ut rem æconomicam administret. Et qui minimum accepit donum, hoc tamen accepit, ut glorificare possit Deum ore & opere, si luceat lux illius, Matth. 5. v. 16. & benefaciat proximo. Explicari hoc iam debet latius per partes, Rom. 12. v. 6. Magistratus sint nutritii Ecclesiæ, Esa. 49. v. 23. & 60. v. 16. Ministri Ecclesiæ sint fideles dispensatores. 1. Cor. 4. v. 1. Patres familias educant suos in *uisione* Eph. 6. v. 4. Sic enim Petrus, 1. Pet. 4. v. 10. Quisquis seruiat suo proximo eo, quod accepit, dono tanquam, &c. Et cogitandum semper Dominum reuerfurum & auditurum rationes. De qua iam sequitur.

II. Pars.

1. Reuerfus Dominus postquam accepit regnum. Id est: Videbitis filium hominis venientem in nubibus cæli, Matth. 26. v. 64. Sic redibit, Act. 1. v. 11.

2. Iussit vocari seruos omnes. Ante ipsum congregabuntur omnes populi, Matth. 25. v. 31.

3. Ut sciret quantum quisque negotiatus esset.

Omnes man festari oportet ad reddendam rationem 2. Cor. 5. v. 10. Redde rationem, Luc. 16.

4. Venit autem prius & decem minas lucratus esset. Commendatur. Audit seruus fidelis. Super 10. ciuitates, hoc est super maiora, Matth. 25. v. 21. constituitur.

Ec 5 5. Ve.

5. Venit secundus, & licet non potuerit lucrari quantum primus, (qui maioribus donis ornatus fuerat) tamen fecit quod potuit, & affert minas quinque. Habet etiam hic suam commendationem, & maiori praeficitur muneri.

Placet Deo fidelitas in officio, ut velit illam compensare large.

6. At vnus ex seruis male stat, qui recondit suam minam in sudario, Matth. 25. v. 25. Defodit. Et nihil lucratus est: praetendens Domini austeritatem. Dominus ipsum iugular proprio gladio. & conuincit malitiae & pigritiae.

Reprehendit ipsum grauissime. Vult ab ipso, tanquam indigno, auferri, quod videbatur habere, (vide Luc. 8. v. 18. quod putat se habere) & tradere fideli illi seruo, qui lucrum fecerat maximum. Reuera enim non habet, quod habet, qui non vitur eo, quod habet. Matth. 25. vers. 30. additur, seruum in super gnauum in tenebras exteriores missum.

LOCVS. Non tantum sciendum, nos accepisse dona à Deo, sed etiam de illis rationem reddendam in nouissimo die, quomodo fuerimus negotiati. Ratio reddenda villificationis Luc. 16. v. 2. imo de verbo ocioso, Matth. 12. v. 36. Alius, ut supra d. Cui est accepit bona ingenii, alius sanitatem corporis, alius liberos à Deo suscepit, alius officium amplum & dignitatem: alius corpus robustum, ut possit laborare manibus & dare pauperi Eph. 4. v. 28.

1. Exigitur ratio, quomodo seruisti Deo in ecclesia; Lucratus ne es Deo vnam animam? fecisti ne iuxta id Ezech. 33. v. 7. Vigilasti ne? Heb. 13. v. 17.

2. Quomodo administraisti iustitiam? Conuertisti ne ius in abythum? Amos 5. v. 7. & 6. v. 12. Dixisti bonum malum? Esa. 5. v. 20.

3. Quomodo educaisti liberos? Offendisti ne illos malo exemplo. Vnde tibi Matth. 8. v. 6.

4. Laborasti ne manibus bonum aliquod? &c. Eph. 4. v. 28.

5. Pro-

Thomae
Tota
Qui male
in loco erit
ratione
ber Campi
Nobis
quis ipse dedit
Theobaldus
ecce illis
vultu
Diabolus
Qui vero
ambus Ang
libati. E
i. Corin. 13. v. 1
Andreas
deus. serui
hominibus

Oratione
de locus: qu
cum plus ven
coram patre
vultu facio. Q
Deus id
etiam
vultu
vultu

THEMA XII. EX NOVO TEST. 443

5. Prospezisti ne familiaris: 1. Tim. 5. v. 8.

6. Anne defraudasti proximum tuum in negotio; 1. Thesal. 4. v. 6.

Qui male administravit officium, male stabit. Eodem loco erit qui noluit facere officium, in quacunque vocatione. Hat das Maul nicht dörffen auff thun auff der Cangel: (Canis non latrans, Esa. 36.) Oder auff der Nahstuben/2c. Metuit officio & honori. Non cogitavit, quis ipsi dederit minam suam. Aut fuit ignavus & piger. Tenebræ expectabunt tales. Et quod metuerūt, id ipsum acciderit illis. E fastigio dignitatis, ad quam propterea euecti fuere à Deo, vt seruirent ipsi, deturbabuntur, & à Diabolis illusionem patientur.

Qui vero fideles fuerunt, commendabuntur coram omnibus Angelis, &c. Maiori gloria ornabuntur, quam alii electi. Erunt enim gradus beatitudinis. Stella à stella 1. Corin. 15. v. 32. Dan. 12. v. 3. qui erudierunt sicut Sol. Da wirdt man sehen / welscher redtich gewesen/2c. Hic expectent serui fideles sua præmia. Non curent siue placeant hominibus, siue nobis, Galat. 1. v. 10.

F I N I S.

THEMA XII.

Luc. 21. v. 18.

Capillus de capite vestro non peribit.

D I S P O S I T I O.

Occasionem dicendi de vno capillo capitis, præbet hic locus: quod mirum forsitan cupiam videri possit: cum pilus vnus res sit omnium vilissima, adeo, vt de re contemptissima soleamus dicere prouerbio, Non vnus pili facio. Quod non tantum apud Latinos & Græcos (dicentes id à τριχός, dignus pilo, id est nihili homo est) sed etiam apud Germanos est communissimum. Ich frage nit vmb ein Haar darnech. Nicht ein Haar. Nichtes Haars wehret. Tanto autem diuina gratia & prouidentia.